

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Žatec, nám. 28. října 1019, okres Louny

438 01 Žatec, nám. 28. října 1019

Identifikátor školy: 600 082 997

Termín konání orientační inspekce: 7. – 10. duben 2003

Čj.:	066 145/03-5020
Signatura:	Of3cw119

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Žatec, nám. 28. října 1019, okres Louny, je příspěvkovou organizací zřízenou Městem Žatec. Součástí školy je školní družina (jedno oddělení). Ke dni inspekce navštěvovalo 16 tříd 320 žáků, z toho čtvrtina dojíždí z okolních obcí, na 2. stupeň přecházejí žáci ze spádových škol Staňkovice a Žatec - Nové Sedlo. Z celkového počtu je čtyřiatřicet žáků integrovaných, školu navštěvují tři žáci – cizinci. Je zřízena Rada školy.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v bloku přírodovědných předmětů na 2. stupni ZŠ
- realizace výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku zajišťuje včetně ředitele školy a jeho zástupkyně celkem dvaadvacet učitelů, pět nekvalifikovaných nesplňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro výuku na základní škole, žádný z nich v současné době neabsolvuje studium učitelství. Z osmi kmenových učitelek 1. stupně je sedm odborně i pedagogicky způsobilých, jedna má kvalifikaci pro 2. stupeň, na 1. stupni učí asi třetí rok. Škola postrádá na 2. stupni, kde je zajištěno z týdenního počtu vyučovaných hodin 50 % aprobovaně, vyučující s aprobací cizí jazyk, fyzika a hudební výchova. Výchovné poradenství zajišťuje kvalifikovaná učitelka, která neabsolvovala příslušné kvalifikační studium. Při tvorbě úvazků respektuje vedení školy odbornost vyučujících, předchozí zkušenosti i jejich vztah k danému předmětu. Ve školní družině pracuje kvalifikovaná vychovatelka s dlouholetou praxí.

Předmětové komise a metodická sdružení 1. stupně se scházejí pravidelně, mají vymezené kompetence a okruhy působení, vedení školy sleduje a vyhodnocuje zápisy z jednání. Začínajícím, ale i nekvalifikovaným učitelům je ze strany vedení školy věnována pozornost (kontrola a metodické vedení). Systém kontroly je promyšlený (kompetence rozděleny mezi ředitele a zástupkyni), tato činnost vedení školy zahrnuje kontrolu provozu školy, vedení pedagogické i žakovské dokumentace a hospitační činnost. Výsledky kontrol jsou zaznamenány a projednávány s jednotlivými vyučujícími, vedení školy sleduje plnění přijatých opatření. Analýza úrovně výchovně vzdělávací činnosti je projednávána v pedagogické radě, kladně lze hodnotit úspěšnou snahu o snižování absence žáků. Péče je věnována dalšímu vzdělávání, je podporována účast učitelů na dalším vzdělávání (hlavním zaměřením byla účast učitelů na kurzu práce s počítačem, práce s integrovanými žáky a další podle nabídky pedagogických center), podle finančních možností je realizován nákup odborné literatury a časopisů.

Přehledně a výstižně zpracovaná kritéria hodnocení (součást kolektivní smlouvy) jsou v praxi uplatňována, hodnocení pedagogických pracovníků probíhá zpravidla dvakrát ročně.

Vedení školy tvoří ředitel a jeho zástupkyně, vedoucím zaměstnancem je rovněž školník. Jejich kompetence a pracovní náplně jednotlivých pracovníků jsou písemně vymezeny. Organizační struktura je jednoduchá, úsporná, škola nezaměstnává žádnou ekonomickou sílu, ředitel i zástupkyně se úkoly z oblasti ekonomické, personální i provozní rozdělili, samotné zpracování agendy zajišťuje externí firma. Průběh školního roku je rámcově rozpracován ve vnitřním materiálu „Hlavní úkoly školního roku“, od něho se odvíjejí plány měsíční. K informování učitelů slouží provozní porady, nástěnky ve sborovně, fungující počítačová síť a také osobní kontakt. Kvalitně je zpracován školní řád, který zahrnuje kromě povinností a režimu chodu školy práva žáků a rodičů, je vyvěšen na chodbách školy. Informace žákům poskytují třídní učitelé, využívány jsou nástěnky ve třídách i na chodbách, školní rozhlas. Informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek a osobních návštěv, organizovány jsou „Dny otevřených dveří“. Kvalitní informace poskytuje Výroční zpráva o činnosti školy. Ředitel se zúčastňuje jednání Rady školy, pravidelně též jedná se školským odborem městského úřadu.

Vychovatelka školní družiny se v tomto školním roce neúčastní jednání pedagogických rad, ty se problematikou školní družiny nezabývají. Spolupráce s učiteli se uskutečňuje formou osobního kontaktu. Řízení a kontrolní činnost školní družiny je v kompetenci ředitele školy. V tomto školním roce nebyla provedena žádná hospitace.

O činnosti školní družiny jsou rodiče informováni prostřednictvím výroční zprávy, v prostorách školy a školní družiny jsou vystaveny práce žáků. S rodiči se vychovatelka setkává při vyzvedávání dětí a účastní se přípravné schůzky rodičů žáků budoucích prvních tříd.

Personální podmínky základní školy jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Třípodlažní školní budova byla otevřena v roce 1899, nachází se v klidné oblasti podměstí. V sousední budově je umístěna tělocvična se sociálním zázemím. Část dvora byla rekonstruována na školní hřiště s betonovým povrchem, zázemí pro atletické disciplíny škola nemá. V areálu je též menší školní pozemek (neuzavřený) a skleník, který je přístupný z hlavní školní budovy. V suterénu jsou umístěny žákovské šatny. Kromě kmenových učeben je využívána odborná učebna pro fyziku a chemii, školní dílna, cvičná kuchyňka a školní knihovna, která je též využívána též ve výuce. V počítačové učebně je 14 moderních počítačů v síti s bezdrátovým připojením na Internet.

Prostorové podmínky jsou velmi dobré. Všechny třídy jsou i vzhledem k nižším počtům žáků dostatečně prostorné, na 1. stupni v zadní části vybavené koberci a umožňují výuku i relaxaci mimo lavice. Učebny jsou vybaveny vyhovujícím, zčásti novým nábytkem. Prostředí je esteticky podnětné, výzdobu doplňují pomůcky pro výuku, pro český jazyk jsou to především nové i starší tabelární pomůcky a pomůcky vyrobené učitelkami. Ve většině tříd 1. stupně jsou malé knihovničky s mimočítankovou četbou a populárně naučnou literaturou. Vybavení pro český jazyk se postupně inovuje, kromě už zmíněných tabelárních pomůcek mají vyučující i žáci k dispozici různé procvičovací a podpůrné materiály, alternativní učebnice, v menším množství i jazykovědné příručky a slovníky, pro literární výchovu audionahrávky i obrazový materiál. Dostačuje audiovizuální technika. Kmenové učebny 2. stupně jsou světlé, s přirozeným větráním, vybavené starším školním nábytkem. Ten velikostí vyhovuje antropometrickým požadavkům. Učebny i společné prostory jsou čisté, esteticky podnětné,

výzdobu tvoří především květiny a práce žáků, pozitivně lze hodnotit řadu nástěnek s informativním či výchovným zaměřením (regionální a místní tematika, vlastenecká a ekologická výchova). Pitný režim zajišťuje nápojový automat, žáci si mohou též zakoupit školní mléko a další nápoje. Dílčí nedostatky byly zjištěny ve vybavení sociálního zázemí žáků hygienickými potřebami.

Vybavení didaktickými pomůckami je velmi dobré. Velké množství pomůcek si učitelé vyrábějí nebo kopírují sami, mají možnost využívat audiovizuální techniku, zázemí kabinetů je na průměrné úrovni.

Fond učebnic je dostatečný, v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem je postupně doplňován a aktualizován na základě námětů metodických orgánů školy. K dispozici jsou také soubory knih pro společnou četbu. Materiální zázemí je doplňováno s ohledem na finanční možnosti školy, je využíváno poznatků z kontrolní činnosti, námětů metodických orgánů.

Školní družina pro svou činnost využívá vlastní prostory. Prostředí herny je estetické, podnětné a funkční, ale svou velikostí neodpovídá počtu a potřebám zapsaných žáků, není zde ani dostatečný počet stolků a židlí. Ke své činnosti může ŠD využívat nevelké školní hřiště. Materiální zázemí je jen průměrné, většinou staršího data a v současné době se nedoplňuje. K dispozici je audiovizuální technika a jeden starší počítač. Škola nakupuje v potřebném množství drobný spotřební materiál. Rodiče žáků přispívají na provoz školní družiny částkou 30,- Kč měsíčně. Při počtu nad 25 žáků zajišťuje bezpečnost žáků při přecházení do jídelny další dozor.

Materiálně technické podmínky umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Výuka probíhá dle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Dotace vyučovacích hodin přidělených školou pro výuku volitelných předmětů v 7. – 9. ročníku nedosahuje závazného minima daného tímto učebním plánem. Hodinové dotace ostatních povinných předmětů a celkové týdenní dotace jsou v souladu s výše citovaným učebním plánem. V předmětu cizí jazyk je nabízena angličtina a němčina.

Škola vyučuje tři volitelné předměty. V 7. ročníku Informatiku, v 8. ročníku Biologický seminář a v 9. ročníku Ekologii. Předměty jsou žákům přidělovány, možnost výběru nemají. V předmětu praktické činnosti je pro zaměření realizovaných tematických celků maximálně využíváno zázemí školy. Vynikající je nabídka zájmových činností, do kroužků, které vedou učitelé školy, jsou přihlášeny dvě třetiny žáků.

Učební osnovy jsou ve sledovaných předmětech a ročnících plněny, realizují se i laboratorní práce. Plánováním a rozvržením učiva osnov se na svých schůzkách zabývají metodické orgány, vedení školy a pedagogická rada, zde je projednáváno i jejich plnění. Učitelé zpracovali časově tematické plány, při jejich zpracování (jazyková složka českého jazyka na 1. stupni) se učitelky mnohdy více než osnovami řídily používanými učebnicemi, proto někde dochází k odchýlkám od učiva osnov a jeho členění do jednotlivých ročníků a k nerespektování úprav a doplňků. Nejmarkantněji se to projevilo v pátém ročníku, kde se ve větším měřítku probíralo učivo šestého ročníku (číslovky a jejich skloňování, učivo z větné skladby apod.).

Třídní výkazy a katalogové listy jsou vedeny. Drobné nedostatky z hlediska průkaznosti průběhu a výsledků vzdělávání představuje provádění oprav formou bělení či přepisování

známek (2. stupeň), vážným nedostatkem je pak nezaznamenávání výsledků opravných zkoušek u žáků, kteří v závěru školního roku neprospěli (ti pak byli rozhodnutím pedagogické rady zařazeni do vyššího ročníku, i když vykonali neúspěšně opravnou zkoušku, což je v rozporu s příslušnou právní úpravou). Třídní knihy zachycují průkazně především probírané učivo, dílčí nedostatky jsou ve vykazování probíraného literárního a slohového učiva (český jazyk). Ve čtvrtém a pátém ročníku se až do doby konání inspekce nezapisovalo psaní. U žáků 1. stupně, nepřítomných jen v některých hodinách, se zpravidla neuvádí, kterou vyučovací hodinu nebyl žák přítomen.

Knihy úrazů je vedena, záznamy ale nerozlišují úrazy evidované a registrované, některé záznamy jsou málo přesné, nedostatečně popisují úrazový děj a rozsah poranění.

Dokumentace školní družiny je vedena přehledně. Řád ŠD je poměrně výstižný, některá ustanovení v něm chybějí (např. pravidla kontaktu s rodiči, odhlašování žáků, pravidla pro žáky nepravidelně docházející – jejich povinnosti). Pro přihlašování žáků používá škola zápisové lístky.

Výuka povinných předmětů je v souladu s učebním plánem a osnovami realizovaného vzdělávacího programu, u volitelných předmětů není dodržena minimální hodinová dotace. Povinná dokumentace nezachycuje zcela průkazně průběh vzdělávání, nedostatky jsou v záznamech žáků, kteří vykonali opravné zkoušky. Dokumentace školní družiny je vedena přehledně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 1. stupni

Kvalita vzdělávání a výchovy byla hodnocena na základě hospitací v hodinách českého jazyka (převažovaly hodiny zaměřené na mluvnické učivo) u všech vyučujících, z nichž sedm má potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost a jedna učitelka má kvalifikaci pro 2. stupeň. Kromě kvalifikovanosti ovlivňovaly průběh a výsledky vzdělávání pedagogická zkušenost jednotlivých vyučujících, přístup k dalšímu sebevzdělání, ale i míra empatie k potřebám žáků.

Učivo probírané v jednotlivých hodinách bylo v souladu s osnovami a bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny byla pečlivá. Její součástí byla příprava tabule a potřebných pomůcek.

V úvodu navštívených hodin byli žáci zpravidla seznámeni s cílem, někdy také s průběhem celé hodiny, ve dvou hodinách byl využit motivační rozhovor s využitím znalostí a zkušeností žáků. Dostatek času je věnováno opakování a upevňování mluvnického učiva. Při samostatné práci učitelky umožnily žákům pracovat individuálním tempem, pro pohotovější žáky bylo v několika hodinách připraveno další zaměstnání. Výsledky učení byly průběžně vyhodnocovány, výkony jednotlivých žáků byly hodnoceny zpravidla verbálně. V některých třídách se uplatňují i různé podpůrné formy hodnocení, které mají žáky motivovat k větší aktivitě. V žakovských knížkách mají žáci dostatek známek především z mluvnického učiva, řidší je hodnocení známkou z dalších složek jazyka. Méně promyšlené zůstávaly závěry hodin, zpravidla chybělo shrnutí a prováděné hodnocení výkonu žáků bylo jen formální. Zcela chyběl prostor pro sebereflexi a vzájemné hodnocení žáků.

Struktura většiny hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům, jejich organizace byla promyšlená, organizační pokyny jasné a srozumitelné. S výjimkou dvou hodin, kde se uplatnil diferencovaný přístup s ohledem na schopnosti a specifické potřeby žáků, probíhala výuka frontálně. Efektivita těchto hodin byla závislá na použitých metodách. Vyšší byla tam, kde se metody a formy práce střídaly a žáci měli dostatek příležitostí k aktivním činnostem, nižší v hodinách s výraznou dominancí vyučujících, kde postupně klesala aktivita žáků a jejich zájem o dění v hodině. K pozitivům patřil důraz kladený v jazykovém vyučování na aplikaci osvojovaných mluvnických pravidel v praxi a ve čtení péče věnovaná osvojování správné čtenářské techniky a čtení s porozuměním. Míra pozornosti věnovaná grafické úpravě

v sešitech je u jednotlivých vyučujících rozdílná, stejně jako vedení žáků k práci s vlastní chybou. Specifickou poruchu učení zohledňují učitelky hlavně v písemném projevu, výrazný individuální přístup k potřebám těchto žáků byl zaznamenán v jednom čtvrtém ročníku.

Výuka probíhala zpravidla v lavicích, celý prostor třídy využily učitelky v průběhu hodin k výuce jen výjimečně, k relaxaci vůbec ne. Psychohygienu zajišťovalo především střídání činností, popř. změna tempa, občas zařazení relaxační chvilky, někde odlehčilo výuku zařazení soutěže nebo zábavného úkolu, doplňování křížovky, někde učitelky na únavu žáků nereagovaly. Málo pozornosti bylo především v prvních třídách věnováno správnému sezení a držení psacího náčiní a ve třetím ročníku se v rozporu s doporučením osnov a se zásadami psychohygieny věnuje výuce psaní téměř celá vyučovací hodina.

Vztahy mezi učiteli a žáky byly přátelské, žáci projevovali k výuce pozitivní vztah. Drobné kázeňské problémy se projevily pouze v jednom z prvních ročníků, kde ještě nemají někteří žáci osvojeny potřebné společenské a pracovní návyky.

Učitelky vedly žáky ke spisovné mluvě a samy jim byly příkladem, trvaly na používání správných termínů, rozvíjely jejich slovní zásobu a různými formami vysvětlovaly neznámé pojmy. Žáci měli prostor pro vyjádření vlastních názorů, ne vždy ovšem trvaly učitelky na vyjadřování celou větou. Komunikace probíhala většinou mezi učitelkou a žákem, jen zřídkakdy měli žáci příležitost ke vzájemné komunikaci. K rozvoji slovní zásoby i estetického cítění žáků přispívají poměrně časté návštěvy kulturních akcí.

Učitelky v hodinách využívaly kvalitní materiální zázemí školy. Téměř ve všech třídách jsou umístěny přehledné mluvnické tabule i další pomůcky, mnohdy vlastní výroby. V hodinách žáci pracovali s alternativními učebnicemi, kopírovanými listy, různými kartičkami, vytvářejí si vlastní slovníčky pro zapamatování různých pravopisných jevů, k dispozici mají různé přehledy mluvnického učiva. V jedné třídě byl funkčně využit meotar, jinde pro větší názornost obrazový materiál nebo beletrie. Pro mimočítankovou četbu využívají učitelky poměrně dobře vybavenou školní knihovnu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 1. stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku přírodovědných předmětů na 2. stupni ZŠ (matematika – MAT, fyzika – FYZ, chemie – CHE, zeměpis – ZEM, přírodopis – PŘÍ)

Přírodovědné předměty vyučuje 7 učitelů. Čtyři vyučující splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku těchto předmětů, 2 nemají pedagogické vzdělání pro výuku na základní škole, jedna vyučující je nekvalifikovaná. Z hlediska věcné prezentace se nekvalifikovanost do průběhu výuky negativně nepromítla (chyby věcného rázu byly zaznamenány u výuky zajištěné odborně způsobile), určitá pedagogická neobratnost byla patrná při realizaci zvolených forem a metod práce.

Většina hodin probíhá v prostorných, světlých a čistých kmenových třídách, vkusně vyzdobených výtvarnými pracemi žáků a výukovými materiály. K dispozici je odborná učebna FYZ – CHE. Vybavení školy pomůckami, názornými materiály a odbornou literaturou je velmi dobré a bylo učiteli hojně využíváno. Řadu materiálů si učitelé připravují i sami. Zvolené učebnice odpovídají vzdělávacímu programu Základní škola, v hodinách je s nimi pracováno. Využití didaktické a výpočetní techniky nebylo v průběhu inspekce zaznamenáno.

Výuka probíhá v souladu s osnovami. Při přípravě vycházejí učitelé zejména z časově tematických plánů a používaných učebnic. Velmi dobře je zareagováno na úpravu vzděl. programu čj. 16 847/96-2 v MAT střídáním učiva algebry (aritmetiky) s geometrií. Závazné

předměty (MAT, FYZ, CHE, ZEM, PŘÍ) doplňují předměty volitelné (informatika, biol. seminář a ekologie). Jejich náplň je zaměřena prakticky a doplňuje a vhodně rozšiřuje základní znalosti a dovednosti žáků. Nedostatkem je, že žáci si nemohou volitelný předmět zvolit dle svého zájmu, přidělené hodinové dotace těmto předmětům jsou oproti učebnímu plánu poddimenzované.

Délka vyučovacích hodin byla dodržována, v jejich průběhu byl však jen ojediněle vytvářen prostor pro relaxaci žáků (změna činnosti, zařazení hry, vhodné soutěže apod.). Vyjma věcných chyb v místopisu v ZEM bylo učivo žákům prezentováno po odborné stránce správně. Při výuce se uplatňují téměř výhradně frontální způsoby práce (výklad, řízený rozhovor, frontální procvičování), dobře zvládané s respektováním logické návaznosti učiva a ve spojení s velmi dobrou názorností (řada demonstračních pokusů, ukázek přírodnin, modelů, obrazového materiálů, odborné literatury) využitím mezipředmětových vztahů a prvků environmentální výchovy (např. FYZ 9., CHE 9., PŘÍ 6., MAT 7.). I přes nedostatky v organizaci práce byla pro žáky vítanou změnou snaha po kooperativních způsobech práce v ZEM 9. Ve většině hodin však bylo těžiště práce a komunikace výrazně na učiteli. Omezený byl prostor pro samostatnou práci (většinou zařazovanou po dobu zkoušení), pro práci žáků s mapou, manipulaci s pomůckami, provádění pokusů, vyhledávání a třídění informací (dobré v PŘÍ); minimální pak pro spolupráci žáků. Diferencované podmínky a metody pro práci žáků s diagnostikovanými poruchami učení a chování byly uplatněny jen ojediněle (MAT 7.). Tito se museli většinou zapojit do společných frontálních činností, což občas vedlo k projevům nekázně.

Vstupní motivace probíhala sdělením cíle a struktury hodiny, bez momentu překvapení pro žáky. Dobrá pak byla motivace v průběhu hodin (demonstrace, ukázky z další literatury, aplikace poznatků v praxi, využití zkušeností žáků z cest, ze znalosti přírody). Výsledky vzdělávání jsou průběžně ověřovány a klasifikovány, s chybami je dále pracováno, žáci jsou vedeni k pečlivosti. Podceňovány byly závěry hodin (jen v polovině zhlédnutých nechybělo shrnutí, upozornění na úskalí nového učiva), adresné zhodnocení práce žáků v hodinách se objevovalo sporadicky (např. FYZ 7., MAT 8.), ojedinělé bylo vedení žáků ke vzájemnému hodnocení (ZEM 9.).

Atmosféra ve zhlédnutých hodinách byla i přes některé projevy žákovské nekázně bezstresová. Prostor pro rozvoj komunikačních dovedností žáků byl omezený. Velmi dobře se prosadili žáci v diskusi v PŘÍ 6., příkladná byla práce s referátem a navazující diskusí i v CHE 9. Většinou ale dostávali žáci jen malý prostor a i v případě, kdy zvolené formy práce tento měly zajistit, byla zřetelná snaha učitele přebírat při prezentaci výsledků iniciativu v komunikaci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech hodnotí ČŠI jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a dějepis v 6. – 9. ročníku

Předměty mají v úvazku čtyři učitelé, z toho dva kvalifikovaní (jedna učitelka byla v době inspekce v pracovní neschopnosti). Aprobovaně je vyučováno 65 % hodin těchto předmětů. Absence odborné a pedagogické způsobilosti se projevila částečně v některých hospitovaných hodinách menší pestrostí forem práce, výuka byla často jednotvárná, mnozí žáci ztráceli postupně pozornost, docházelo k jejich rušivému chování.

Český jazyk je dotován sedmnácti hodinami a předmět dějepis osmi hodinami v průběhu 2. stupně ZŠ. Volitelné ani nepovinné předměty s tímto zaměřením škola nenabízí. Učební osnovy jsou plněny, v časově tematických plánech je učivo rozděleno do jednotlivých ročníků.

Kontrolu plnění osnov ztěžuje v literární výchově předmětu ČJ způsob zápisů v třídních knihách, kde je většinou zaznamenán název článku, popřípadě autor, konkretizace učiva osnov chybí. Výuka je doplňována exkurzemi, návštěvami kulturních a divadelních představení. Příprava učitelů na jednotlivé hospitované hodiny byla většinou promyšlená. Zohledňování jsou žáci s poruchami učení (individuální přístup, menší rozsah zpracovávané látky, dyslektický kroužek).

Vstupní motivace se odvíjela u kvalifikované vyučující v hospitovaných hodinách ČJ a D od uvedení tématu hodiny. V průběhu jsou žáci motivováni dalšími (většinou hodnocenými) úkoly. Častým motivačním prvkem je též využití poznatků z praktického života, zařazení místní a regionální problematiky. Žáci jsou hodnoceni známkou za ústní i písemné projevy, hodnocena je domácí příprava (referáty), často jsou též hodnoceni známkou za aktivitu a práci v hodině. V závěrech nechybělo hodnocení a shrnutí probírané látky. Učivo navazovalo na předchozí látku, často byla východiskem domácí příprava či individuálně zpracovaný referát. Střídá se funkčně práce společná, ve skupinách i individuální. Učitel se stává partnerem žáků, neboť převažují aktivní činnosti (práce s učebnicemi a dalšími zdroji informací). Prolínají a doplňují se jednotlivé složky předmětu Čj. Velmi dobré je materiální zázemí - ucelené řady učebnic podle vzdělávacího programu, slovníky, pravidla, odborné i beletristické publikace, mapy, pomůcky, audio a video techniku, přístup k internetu. Příznivě se uplatňují též psychosociální podmínky, žáci se stávají spoluvůdci výuky. Ti se nebojí uplatnit svůj názor, jsou vedeni k argumentaci a obhajobě vlastní práce. Patřičná pozornost je věnována rozvoji jejich jazykových a komunikačních dovedností.

V hospitovaných hodinách ČJ a D u nekvalifikovaných vyučujících převládala frontální výuka se zaměřením na průměrného žáka, dominantním je učitel, a to i jako nositel nových informací. Těžištěm je výklad a v menší míře řízený rozhovor (s poměrně malým prostorem pro žáka), dále pak byla zařazována společná či individuální procvičovací cvičení. Při této činnosti je žákům poskytována pomoc (korekce chyb), rušivě však působí časté další pokyny a upřesnění až v průběhu samostatné práce. V určitých momentech docházelo k rušivým projevům žáků, ne vždy byly úspěšně vyřešeny. V závěrech hodin chybělo většinou hodnocení a shrnutí učiva. Ve vyjadřování žáků bylo v některých případech tolerováno nespisovné vyjadřování.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťují učitelé v rámci běžné klasifikace. Srovnávací prověrky ani komerční testy škola nevyužívá. V širokém rozsahu jsou organizována školní kola olympiád a soutěží (v uplynulém roce se zapojilo 343 žáků), čtyřicet z nich reprezentovalo školu ve vyšších kolech.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina (ŠD)

Kapacita ŠD je 30 žáků. V době konání inspekce bylo k pravidelné docházce do ŠD zapsáno 30 žáků 1. - 4. ročníku. Ranní provoz je zajištěn od 6.15 do 8.00, odpolední od 11.40 do 15.45. ŠD je organizována s ohledem na dojíždějící žáky a dopravní obslužnost (odchody žáků nejsou striktně stanoveny, žáci odcházejí průběžně podle potřeby). Ranní družinu mohou navštěvovat i nezapsaní žáci prvního stupně, docházka žáků se nezapisuje.

Odpolední program zahrnuje činnosti odpočinkové, rekreační, sportovní, zájmové (rovnoměrně jsou zastoupeny všechny druhy výchov) i přípravu na vyučování. Školní družina organizuje vlastní akce (vánoční besídka pro rodiče, zajištění kulturního programu pro seniory apod.), pořádá občasně víkendové zájezdy do divadla, spolupracuje s místním Domem dětí a mládeže.

V průběhu inspekce byla sledována ranní činnost, činnosti režimové, pohybové a herní při pobytu na školním hřišti, zájmová činnost, spontánní aktivity a příprava na vyučování. Jednotlivé činnosti probíhaly ve školní jídelně, na hřišti a v herně. Malý prostor v herně limituje výběr a rozsah uskutečňovaných činností.

Při všech činnostech uplatňovala vychovatelka princip dobrovolnosti, ale nabídka byla pro žáky natolik zajímavá, že se vždy účastnili téměř všichni žáci. Také při spontánních činnostech volili žáci z diferencované nabídky. Všechny prováděné aktivity byly včetně potřebného náčiní a materiálu předem promyšlené a připravené. Žáci byli vždy vhodně motivováni, každá činnost byla velmi dobře vysvětlena a organizačně zvládnuta, po skončení následovalo vždy výstižné hodnocení. Příprava na vyučování probíhala formou didaktických her, žáci mají možnost na přání rodičů vypracovávat ve ŠD písemné úkoly.

Žáci mají vytvořeny potřebné návyky, v průběhu inspekce dodržovali dohodnutá pravidla chování, jejich vystupování a jednání (v jídelně, při řízených i spontánních činnostech) bylo kultivované. Je zřejmé, že jsou systematicky vedeni ke spolupráci, vzájemné ohleduplnosti a dodržování pravidel slušného vystupování. Pokud došlo k drobným konfliktům (při hře na hřišti), byly řešeny vždy v klidu, ale s důsledností, žák měl možnost se k danému problému vyjádřit. Kladně působí osobnost vychovatelky, která svým klidným přístupem, chováním a jednáním přispívá k vytváření ovzduší důvěry a bezpečí. Při pobytu na hřišti neměli někteří žáci vhodnou obuv (možnost úrazu) a oblečení.

Průběh výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině je ve sledovaných oblastech hodnocen jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“ a tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR.“ Zjištění z těchto tematických inspekcí, které probíhají i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/200 a na webových stránkách ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městem Žatec ze dne 27. 9. 2002 s účinností od 1. 10. 2002

2. Rozhodnutí Školského úřadu v Lounech čj. 269/99-KÚ ze dne 24. 9. 1999 o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 1999
3. Řád školy ze dne 31. 8. 2001
4. Vzdělávací program Základní škola včetně úprav a doplňků
5. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V3-01 podle stavu k 30. 9. 2002
6. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2001/2002 a školní rok 2002/2003
7. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd ve školním roce 2002/2003
8. Záznamy z jednání pedagogické rady, předmětových komisí a met. sdružení
9. Protokoly o komisionálních zkouškách
10. Hlavní úkoly školního roku 2002/2003
11. Výroční zpráva školní rok 2001/2002 (schváleno Radou školy 1. 7. 2002)
12. Časově tematické plány pro šk. rok 2002/2003 učitelů sledovaných předmětů
13. Namátkově vybrané sešity žáků, žákovské knížky a notýsky
14. Písemné práce z matematiky 6. – 8. ročníku psané ve školním roce 2002/2003
15. Plán práce ŠD při ZŠ náměstí 28. října 1019 Žatec, okres Louny
16. Týdenní plán ŠD od 7. 4. do 11. 4. 2003-04-09
17. Docházkový sešit a zápisní lístky ŠD pro školní rok 2002/2003
18. Přehled výchovné činnosti – školní družina
19. Dotazníky pro rodiče žáků, navštěvujících školní družinu
20. Inspekční zpráva čj. 063 188/98-2500 ze dne 18. listopadu 1998

ZÁVĚR

Základní škola má pro realizaci vzdělávacího programu velmi dobré prostorové a materiální podmínky, ty jsou efektivně využívány. Z hlediska podnětnosti prostředí mají třídy a společné prostory velmi dobrou úroveň.

Výuku zajišťuje pedagogický sbor s velmi dobrou kvalifikovaností, výrazně lepší situace je na 1. stupni. Další vzdělávání učitelů napomáhá částečně kompenzovat chybějící odbornou a pedagogickou způsobilost. Přesto se tato skutečnost ve spojení s malou praxí v některých hodinách nepříznivě projevila, především v organizaci hodin, volbě méně efektivních metod a forem práce a v oblasti interaktivních vztahů. Systém plánování, realizace a kontroly výuky vede k naplňování cílů vzdělávacího programu, není však dodržena minimální hodinová dotace u volitelných předmětů, nedostatky byly zjištěny v systému realizace opravných zkoušek. Pestrá je nabídka mimoškolních činností. Kvalita vzdělávání a výchovy dosahuje velmi dobré úrovně, v přírodovědných předmětech je hodnocena jako průměrná. Jsou zohledňováni žáci s vývojovými poruchami učení. Vynikající je činnost školní družiny, i když zázemí není ideální.

Vývoj školy v porovnání se zjištěními uvedenými v hodnocení a závěrech inspekční zprávy čj. 063 188/98-2500 ze dne 18. listopadu 1998:

Ke zlepšení došlo ve vybavení školy výpočetní technikou, podařilo se výrazně zlepšit identitu tříd 2. stupně. Inovován byl školní řád, nepodařilo se ustanovit žákovský parlament. V hodnocení výchovně vzdělávacího procesu se podařilo udržet převažující pozitivní hodnocení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Miroslav Hyška	Miroslav Hyška v.r.
Členové týmu:	Marta Dolinská	Marta Dolinská v.r.
	Mgr. Radek Dlouhý	Radek Dlouhý v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Eva Bechyňová, Alena Pospíšilová, Libuše Zmátlová

V Ústí nad Labem dne 25. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. května 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení	
Mgr. Josef Domanický	Josef Domanický v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
--------	------------------------

Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad	2003-05-30	066 214/03-5020
Město Žatec	2003-05-30	066 216/03-5020
Rada školy	2003-05-30	066 215/03-5020

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2003-05-30	066 213/03-5020	Připomínky byly podány